

Przeworsk – gmina miejska

Urząd Miasta Przeworska
ul. Jagiellońska 10,
37-200 Przeworsk

Gmina miejska Przeworsk jest położona w południowo-wschodniej Polsce, w województwie podkarpackim. Przeworsk jest siedzibą powiatu przeworskiego. Jego powierzchnia wynosi 22 km², z kolei liczba ludności to około 15 tys. osób. Miasto leży przy trasie DK 94, 35 km na wschód od Rzeszowa, 60 km od granicy wschodniej i 120 km od granicy południowej. Jest usytuowane w dorzeczu rzeki Mleczki, prawobrzeżnego dopływu Wisłoka. Najstarsza część Przeworska ulokowana jest na lessowym wzgórzu wznoszącym się 206 m. n. p. m, opadającym stromo od południa w kierunku Mleczki. Geograficznie Przeworsk leży w Kotlinie Sandomierskiej, w mezoregionach Podgórze Rzeszowskiego i Pradoliny Podkarpackiej. Podgórze obejmuje południową część Miasta, natomiast Pradolina – północną. Występują tu typy rzeźb terenu wysoczyzny i równiny lessowe.

Miasto zlokalizowane jest na skrzyżowaniu szlaków turystycznych. Stanowi bazę wypadową do Łańcuta (Zamek i Muzeum Powozów), Leżajska (Klasztor OO. Bernardynów z unikatowymi barokowymi organami), Jarosławia (słynne podziemia), Przemyśla (Twierdza Przemyśl), a także w Bieszczady.

Początki miasta datowane są na przełom X i XI wieku. Ówczesny gród istniał w zachodniej części miejskiego wzgórza, tam, gdzie później wzniesiono Klasztor i Kościół Bożogrobców. Jednak najstarsze ślady osadnictwa na tym terenie sięgają czasów znacznie wcześniejszych niż X wiek, bo młodszej epoki kamiennej, lat nawet 4,5 tys. p.n.e. Licznie znajdowane przedmioty kultury materialnej, również z późniejszych okresów, świadczą, iż teren ten był zamieszkiwany nieprzerwanie. Przeworsk otrzymał prawa miejskie w 1393 r.

Współcześnie Przeworsk jest lokalnym ośrodkiem usługowo-przemysłowym, a także węzłem komunikacyjnym, w którym krzyżują się ważne arterie komunikacyjne i trzy linie kolejowe. Miasto stanowi centrum administracyjne powiatu – znajdują się tu m.in. starostwo, sąd rejonowy, prokuratura rejonowa, komenda powiatowa Policji i Państwowej Straży Pożarnej.

Przeworsk posiada dobrze rozwiniętą i nowoczesną bazę sportowo-rekreacyjną, w skład której wchodzi boiska ze sztuczną nawierzchnią, stadion piłkarski, hala widowiskowo-sportowa, nowoczesne place zabaw, basen otwarty, kryta pływalnia, Ośrodek Rekreacyjno-Turystyczno-Sportowy.

Miasto Przeworsk stanowi ważny ośrodek życia kulturalnego w powiecie przeworskim. Za działalność kulturalną w mieście odpowiada przede wszystkim Miejski Ośrodek Kultury im. Oskara Kolberga, przy którym funkcjonuje nowoczesne, cyfrowe kino „Warszawa”, oferujące bogaty i aktualny repertuar filmów w technologii 2D i 3D oraz jakości 4K w systemie Sony Digital Cinema. W Przeworsku działają ponadto Miejska Biblioteka Publiczna oraz Biblioteka Pedagogiczna Filia Wojewódzka w Przeworsku. Działa tu również Muzeum w Przeworsku Zespół Pałacowo-Parkowy.

Herbem Przeworska jest „Leliwa”, srebrny półksiężyc i złota sześcioramienna gwiazda umieszczona na tarczy koloru niebieskiego. Barwy Przeworska określają kolory biały i niebieski. Patronem miasta jest św. Antoni.¹

1. Rozwiązania Smart City w gminie miejskiej Przeworsk

Najistotniejsze rozwiązania w obszarze Smart City na obszarze Gminy Miejskiej Przeworsk to:

1.1. Energetyka:

- 375 instalacji odnawialnych źródeł energii refundowanych w ramach projektu
- parasolowego pn. „Odnawiane źródła energii w Mieście Przeworsku i Gminie Błażowa”,
- instalacja solarna na obiekcie hali sportowej.

1.2. Infrastruktura i bezpieczeństwo:

- system monitoringu miejskiego, skupiający jednostki podległe Gminie Miejskiej oraz podmioty prywatne,
- monitoring poziomu wód (rzeka Mleczka),
- automatyzacja i weryfikacja opłat w systemach parkingowych.

1.3. Edukacja i nauka:

- zasoby cyfrowej biblioteki w szkołach podstawowych,
- dotykowe monitory interaktywne w szkołach podstawowych i przedszkolach,
- wdrożenie dziennika elektronicznego we wszystkich placówkach oświatowych.

1.4. Informatyzacja:

- system e-puap w JST oraz jednostkach podległych,
- system informacji przestrzennej JST,
- darmowy dostęp do sieci Internet - sieć Wi-Fi w głównych punktach miasta.

1.5. Ochrona środowiska:

- zdalny monitoring jakości powietrza i warunków pogodowych – stacja analizująca przy Szkole Podstawowej Nr 1,
- zdalny monitoring pracy i awarii instalacji wodno-ściekowych – Przeworska Gospodarka Komunalna,
- zdalny odczyt liczników wody – Przeworska Gospodarka Komunalna.

1.6. Kultura:

- internetowa obsługa kina Miejskiego Ośrodka Kultury – zakup, rezerwacja biletów,
- tagowanie mobilne (kod QR) obiektów o znaczeniu historycznym i turystycznym.

¹ Na podstawie materiału przekazanego w dniu 06.03.2023 r. przez Urząd Miasta Przeworska

Narodowy Instytut Samorządu Terytorialnego powstał w 2015 r.
Jest państwową jednostką budżetową podległą MSWiA.
Działa na rzecz dalszej profesjonalizacji samorządu terytorialnego i administracji publicznej.

Narodowy Instytut Samorządu Terytorialnego,
ul. Zielona 18, Łódź 90-601
Sekretariat tel. +48 42 633 10 70
e-mail: sekretariat@nist.gov.pl
